

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויחידות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרַשְׁת מִקֵּץ

ל' כסלו תשפ"ו

הדלקת נר שישני של חנוכה

א' ראש חודש טבת חל בשבת וב' ביום ראשון

מוציאים 3 ספרי תורה: מקץ, ר"ח, חנוכה

הפטרה: רני ושמחי ופס' ראשון ואחרון מהשמים כסאי

ומחר חודש. יציאת שבת ר"ת: 17:38

גיליון 942

יציאת השבת:

17:18

ירושלים: 17:19

מניסת השבת:

16:06

ירושלים: 16:03

קץ שם לחשך

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

חז"ל דרשו על הפסוק: "ויהי מקץ שנתיים ימים" - קץ שם לחשך, (איוב פרק כח, ג). מה הקשר בין שני הפסוקים? האם רק המילה 'קץ'? נוכל להבין את הדבר מן המסופר בהמשך על מנשה ואפרים, שמות בני יוסף מבטאים את מה שעבר על יוסף במצרים. תחילה וראש מנשה: 'כי נשני אלוקים את כל עמלי ואת כל בית אבי'. מנשה מלשון נשיה ושכחה, יוסף עצמו נשכח במצרים, עזוב ממשפחתו ומעברו. ואפרים: 'כי הפרני אלוקים בארץ עוני'. בתוך כל אותו הריחוק והניכור, מכיר יוסף כי ה' הוא אשר הפרה אותו, לשום לו שארית ואחרית טובה.

בשני המקרים מייחס יוסף את הפעולות לאלוקים! גם זו של השכחה וגם זו של ההפריה. אותה ידיעה היא זו המלווה את יוסף במשך כל ימי חייו במצרים. 'וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו' - שהיה שם שמים שגור על פיו. גם בהיותו בודד בארץ נוכריה ועל אף הנסיבות שהביאוהו לשם, שאחיו מוכרים אותו, הוא אינו בועט בדתו ובאמונתו, להפך הוא מתחזק בהם ורואה בהם את יד ההשגחה העליונה.

שמות בניו של יוסף מבטאים את אמונתו הגדולה ודבקתו בדרך ה' אפילו במצרים. בכך נוכל להבין את נוסח לשון ההודעה שמבשרת על פי המדרש, שרח בת אשר ליעקב: "עוד יוסף חי מלך במצרים, ושני בנים לו מנשה ואפרים". שמות בניו של יוסף מגלים כי יוסף נשאר צדיק גם במצרים, על אף שהגיע למעמד של מלך, גדולתו של יוסף באה לביטוי בשמירה על זהות ילדיו אפילו בתוך התרבות המצרית.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *

הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שוורץ. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

הלכות חנוכה בערב שבת ובצאת השבת

א. בערב שבת מדליקים נר חנוכה תחילה, ואחר כך נר שבת, ודי בהדלקת נר אחד של חנוכה תחילה, ובעודו ממשיך להדליק שאר הנרות, תוכל האשה לברך ולהדליק נרות שבת, ואינה צריכה להמתין עד שיסיים הדלקת כל הנרות. ויזהר לשים את הנרות במקום מתאים מערב שבת, באופן שלא תכבה אותם הרוח בליל שבת בעת פתיחת וסגירת הדלת. נוהגים שלא לומר "במה מדליקין" בערב שבת חנוכה.

ב. בערב שבת צריך לתת שמן בנרות החנוכה שיעור שידלקו חצי שעה אחר צאת הכוכבים של ליל שבת, ולכן לא יקדימו ההדלקה בנרות שבת בערב שבת חנוכה, כמו שיש נוהגים בכל ערבי שבתות, אלא ידליקו נרות חנוכה כרבע שעה לפני השקיעה, לאחר שיתנו שמן בנרות חנוכה שיעור שידלקו לכל הפחות שעה אחת.

ואם אין הנרות יכולים להכיל שמן בכמות רבה כל כך, או שגר השעוה קטן, ולא יספיק לדלוק כשיעור שעה, יש אומרים שאין יוצאים בזה ידי חובה, וגם יש בזה חשש ברכה לבטלה, ולכן צריך שלפחות באחד מהנרות יהיה השיעור הנ"ל. ואם אי אפשר בלאו הכי ידליק בלי ברכה. ורק אם יש לו על כל פנים נר אחד שידלק כשיעור שעה אחת, ידליק בברכה.

ג. צריך להדליק נרות החנוכה במקום הנחתם. ואם בעל הבית חולה, אינו רשאי להדליקה סמוך למיטתו, ואחר כך יעבירוה למקומה, אלא יצווה לאחד מבני ביתו, שיברך וידליק, ויוצא ידי חובה.

ד. צריך שיתן שמן בנרות חנוכה כשיעור שידלקו לפחות חצי שעה. וכן, אם מדליק נר שעה, צריך שיהיה בו כשיעור הנ"ל. ואם הדליק בנר שהוא קטן משיעור הנזכר, אפילו אם הוא הוסיף אחר כך שמן כשיעור, לא יצא ידי חובה, מפני שצריך להיות שמן כשיעור הדרוש לפי הדין בעת ההדלקה, שההדלקה עושה מצווה.

לכן, על כל אדם שבא להדליק נר חנוכה, להסתכל ולבדוק היטב בנרות החנוכה, ועיניו יחזו ויבחנו אם יש שמן מספיק לשיעור חצי שעה, כי קורה לפעמים שלא נתן שמן מספיק בנרות, או שנשפך ממנו על ידי דחיפה או מקרה אחר. ורק אחר שיהיה נוכח שיש שמן שיעור הנ"ל, יברך ברכות ההדלקה וידליק.

ה. טוב לחנך את בניו הקטנים שהגיעו לחינוך, בהדלקת נרות ההידור שבכל ערב. אבל אם לא הגיעו לחינוך, אין לתת להם להדליק בנרות החנוכה שהוא יוצא בה. ונר השמש מותר להדליקו אפילו על ידי ילד קטן שלא הגיע לחינוך, הואיל ואין בו שום קדושה.

ו. במוצאי שבת מדליקים בבית הכנסת נר חנוכה תחילה, ואחר כך מבדילים. ובבית מבדילים תחילה ואחר כך מדליקים נר חנוכה.

פסוקים שנוהגים לומר בשעת פתיחת ההיכל בשבת חנוכה: גר לרגלי דברך ואור לגתיבתך: גר י'הו'ה נשמת אדם חפש כל חדרי בטן: כי גר מצנה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר: אור זרע לצדיק ולשירי לב שמחה: וארח צדיקים כאור נהג הולך ואור עד נכון היום: לדוד י'הו'ה אורי וישעי ממי אירא י'הו'ה מעוז חיי ממי אפקד: כי אתה תאיר גרי י'הו'ה אלהי גייה חשכי: קומי אורי כי בא אורך וכבוד י'הו'ה עליך זרח: מאין פמוך י'הו'ה גדול אתה וגדול שמך בגבורה:

יש נוהגים לומר אחרי ההדלקה - 'אנא בכח' שבעה פעמים:

אנא בכח גדלת ימינך פתיר צרורה:	חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך:
קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא:	יחיד גאה לעמך פנה זוכרי קדשך:
נא גבור דורשי יחודך קבכת שמרם.	שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע
ברכס טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם:	תעלומות:

ואומרים בלחש: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ויאמר "ויהי נועם" ו"יושב בסתר שבע פעמים

ויהי נעם א'דני א'להינו עלינו ומעשה ידינו פוננה עלינו ומעשה ידינו פוננהו: יושב בסתר עליון בצל ש'די יתלונן: אמר לא'דני מחסי ומצודתי א'להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקווש מדבר הוות: באברתו יסד לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה מחז יעוף יומם: מדבר באפל לילה מקטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלה ורכבה מימינך אליך לא יגש: רק בעיניך תביט ושלמות רשעים תראה: כי אתה א'דני מחסי עליון שמת מעונך: לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך: כי מלאכיו יצנה לך לשמרך בכל דרכיך: על פפים ישאונה פן תגוף באבן רגלך: על שחל ופתן תדרך תרמס כפיר ותנין: כי בי חשק ואפלקטהו אשגבהו כי ידע שממי: יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו: ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי: ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי: שיר המעלות לדוד הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד: פשמן הטוב על הראש ירד על הגון זקן אהרן שירד על פי מדותיו: כטל חרמון שירד על הררי ציון כי שם צנה א'דני את הברכה חיים עד העולם:

מעוז צור

מעוז צור ישועתי, לך נאה לשבח. תכון בית תפלתך, ושם תודה נזבח. לעת תבין מטבח, מצר המנבח. אז אגמר, בשיר מזמור. חנפת המנבח: רעות שבעה נפשי. בגון פחי כלה. חיי מררו בקשי. בשעבוד מלכות עגלה. ובגידו הגדולה. הוציא את הסגלה. חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה: דביר קדשו הביאני. וגם שם לא שקטתי. ובא נוגש והגלני. כי זרים עבדתי. וזין רעל מסכתי. כמעט שעברתי. קץ בכל. זרבל. לקץ שבעים נושעתי: פרות קומת ברוש בקש אגגי בן המדתא. ונהיתה לו לפח ולמוקש וגאנתו נשבתה. ראש ימיני נשאת. ואזיב שמו מחיתי. רב בגיו וקנניו על העץ תליתי: יונים נקבצו עלי. אזי בימי חשמינים. ופרצו חומות מגדלי. וטמאו כל השמינים. ומנותר קנאנים. נעשה גם לשושנים. בגי בינה. ימי שמונה. קבעו שיר ורנגים: חשוף זרוע קדשך. וקרב קץ הושועה. נקם נקמת עבדיך. מאמה הרשעה. כי ארכה השעה. ואין קץ לימי הרעה. דחה אדמון. בצל צלמון. הקם לנו רועים שבעה:

סדר הדלקת נר חנוכה

לְשֵׁם יְחֻד קָדְשָׁא בְּרִיד הוּא וְשִׁכְיֵנְתָּהּ, בְּדַחֲלֵי וְרַחֲמֵי, וְרַחֲמֵי וְדַחֲלֵי, לְיַחְדָּא שְׁם יו"ד ק"י בְּנָא"ו
 ק"י בְּיַחְדָּא שְׁלִים (יְהִי'ה) בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. הִנֵּה אֲנַחְנוּ בָּאִים לְקַיֵּם מִצְוֹת הַדְּלָקֶת גְּרוֹת
 חֲנֻכָּה כְּמוֹ שֶׁתִּקְנֵנוּ לָנוּ רַבּוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹנָם לְבָרְכָהּ, עִם כָּל הַמִּצְוֹת הַכְּלוּלוֹת בָּהּ, לְתַקֵּן אֶת שְׂרָשָׁהּ בְּמָקוֹם
 עֲלִיזֹן. לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן בּוֹרְאֵנוּ. וְיַעֲלֶה לִפְנֵינוּ יִתְבָּרַךְ כָּאֵלֹה כּוֹנֵן בְּכָל הַפְּנוּת
 הָרְאוּיֹת לְכֹן בַּמַּצֹּה זוֹ. וְיִהְיֶה נֵעֵם אֲדֹנֵי אֱלֹהֵינוּ עֲלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה דִדְנוּ כּוֹנֵנָה עֲלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה דִדְנוּ כּוֹנֵנָה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹיָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

אֲנִי שֶׁר קִדְּשָׁנוּ

בְּמִצּוֹתָיו וּצְוָנוּ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹיָה, אֲלֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,

שֵׁעֵשָׂה נָסִים

לְאֲבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם בְּזִמְנָה הַזֶּה:

בלילה הראשון (או המברך בפעם הראשונה) מברך גם ברכה זו:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ הוֹיָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיּמָנוּ

וְהִיָּעַנּוּ לִזְמַן הַזֶּה:

לאחר שהדליק נר החיוב יאמר:

הַנִּירוֹת הָלְלוּ אֶתְּחֵנוּ מִדְּלִיקוֹן. עַל הַנְּסִים, וְעַל הַתְּשׁוּעוֹת, וְעַל הַנִּפְלְאוֹת, שֶׁעָשִׂיתָ לְאַבוֹתֵינוּ, עַל דְּי כְּהֵנִי הַקְּדוּשִׁים. וְכָל שְׂמוֹנֶת יְמֵי חֲנֻכַּת הַנִּירוֹת הָלְלוּ קִדְשׁ, וְאִין לָנוּ רְשׁוּת לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם, אֲלֵא לְרִאוֹתָם בְּלֵב, כְּדֵי לְהוֹדוֹת לְשִׁמְךָ עַל נִסֶּיךָ וְנִפְלְאוֹתֶיךָ וְיִשׁוּעוֹתֶיךָ:

מְזֻמָּר שִׁיר חֲנֻכַּת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוֹמָמְךָ יְהוָה כִּי דִלִּיתָנִי, וְלֹא שִׁמַּחְתָּ אִיְבֵי לִי: יְהוָה אֱלֹהֵי, שְׁוַעֲתִי אֶלֶיךָ וּתְרַפָּאֵנִי: יְהוָה הַעֲלִיתָ מִן שָׁאוּל נִפְשִׁי, חַיִּיתֵנִי מִיָּרְדֵי בּוֹר: זָמְרוּ לִי יְהוָה חֲסִידָיו, וְהוֹדוּ לִיכֹר קִדְשׁוֹ: כִּי רָגַע בְּאֶפֶס חַיִּים בְּרָצוֹנוֹ, בָּעָרֶב יָלִין כִּמְי וּלְבָקֵר רָנָה: וְאֲנִי אִמְרָתִי בְשָׁלוֹן, בֵּל אֲמוֹט לַעֲוֹלָם: יְהוָה בְּרָצוֹנְךָ הִעֲמֻדְתָּהּ לַהֲרִיר עֹז, הִסְתַּרְתָּ מִיַּתִּי נִבְהַל: אֶלֶיךָ יְהוָה אֶקְרָא, וְאֵל אֱדֹנִי אֶתְחַנֵּן: מִה בָּצַע בְּדַמִּי בְרִדְתִּי אֵל שַׁחַת, הַיּוֹדֵד עֶפֶר הַיָּגִיד אִמְתָּךְ: שְׁמַע יְהוָה וְחַנּוּנִי, יְהוָה הִיָּה עֹז לִי: הִפְכָּתָּ מִסָּפְדִּי לְמַחֲוֹל לִי, פִּתַּחְתָּ שְׁקִי, וְתִאֲזָרְנִי שִׁמְחָה: לִמְעַן יִזְמְרָךְ כְּבוֹד וְלֹא יָדָם, יְהוָה אֱלֹהֵי לַעֲוֹלָם אֲוֹדָךְ: (נוהגים לשיר 'מעוז צור', מופיע בעמוד הקודם).

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - גלב"ע יב' תמוז תשע"ז

עלון זה מוקדש:

לרפואת: ציפורת ויהושע ילי. שרה בת שמחה. עור מן עישה. תקוה בת עזרה. אלגרה בת ג'אן. אסנת בת זוהרה. מול מן עישה. אברהם בן דחל. דחמים בן סולמנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. תנה בת זוהרה. עדן בת דחל. מיטל מוריה אדרי. יוסף בר בן מויכל. דוד ביטון הי"ל.

לעילוי נשמות: הר"ר אליהו. רבי כסאד מלול. רבי יעקב גרשם ששון. עקד הר"ע. במקום דרעי. מיר חיים. ישראל אברהם בן. אוון מנחם. חד דחוסים. מיר פילק. מרדכי בן. חנו. אסתר ועבר טובים. עמוס דמי. אסתר בת תרזא. אליהו בת פריחה. אהרן בן שמעון. ציוה בת דוד. יצקאל אברהם אטמטון. עיזה עמוס. חיה דחל לוי. בימין יהודה. מירה שבעון. אסתר אלקוב. אברהם בן שגאי אילון. לאור דחמים. דבסרה אילון מעלם. מוסרל ועקבי. ואר פאלי. איליה שרה. חנה פנעה. חנה ומסחרה אילון לוי. און יצקאל איל"ל. ס'א יעקב ששון הי"ל.

לע"נ הנפסים בשואה הבאה: אלכסנדר שנידור. שושנה ודור, ורפאל פרייז. וועקליש ציוה ליבית משפחת שנידור וציוון וציוון. אברהם וס'א יעקב ציוון וציוון.

להחזורת נעדרו צה"ל ושבי"ו ובהם: רוו ארד, יהודה כץ, גיא חמר. וכל הנעדרים בעזה!

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483